

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Kodas
BIBLIJA VAKARŲ PASAULIO LITERATŪROJE	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Dalia Čiočytė Kitas (-i):	Filologijos fakultetas, Lietuvių literatūros katedra, Universiteto g. 5, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130 valandų	58 val.: 32 val. paskaitų, 16 val. seminarų ir 10 val. konsultacijų	72 valandos

Dalyko (modulio) tikslas		
<p>Suvokti Bibliją kaip vieną pamatinių (greta Antikos) Vakarų kultūros intertekstų, kaip pasaulėvokos modelį ir literatūros bei meno kodą. Gebėti atpažinti ir interpretuoti biblinių vaizdinių ir naratyvo struktūrų recepciją įvairiose Vakarų kultūros mentaliteto formose – kultūros ir meno epochose. Gebėti kritiškai ir kūrybiškai mąstyti, remiantis krikščioniškosios Vakarų kultūros tradicijos išmanymu.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai įgis žinių ir supratimo apie Biblijos (Senojo ir Naujojo Testamento) genezę, kultūrinį ir religinį statusą bei reikšmingumą.	Probleminės interaktyvios teorinės paskaitos. Modulio šaltinių bei teorinės literatūros studijavimas.	Kaupiamasis vertinimas. Formuojamasis vertinimas (nuosekliai taikomas viso ugdymo proceso metu). Rašto darbas. Pabaigoje – teorinis egzaminas.
Studentai išmanys Biblijos semantikos ypatumus, struktūrinius Biblijos simbolių pasaulio ir naratyvo bruožus, pamatinius Biblijos interpretavimo principus.	Probleminės interaktyvios teorinės paskaitos. Modulio šaltinių bei teorinės literatūros studijavimas. Tekstų analizės ir interpretacijos seminarai.	Kaupiamasis vertinimas. Formuojamasis vertinimas (nuosekliai taikomas viso ugdymo proceso metu). Rašto darbas. Pabaigoje – teorinis egzaminas.
Studentai įgis žinių apie Biblijos poveikio Vakarų kultūrai ir literatūrai formas, apie Bibliją kaip „didįjį meno kodą“ (Northrop Frye), apie reikšmingiausią dialogo su Biblija apraišką Vakarų literatūros kūriniuose; gebės analizuoti ir interpretuoti archetipinių Biblijos įvaizdžių ir motyvų raišką bei modifikacijas literatūroje,	Probleminės interaktyvios teorinės paskaitos. Modulio šaltinių bei teorinės literatūros studijavimas. Tekstų analizės ir interpretacijos seminarai.	Kaupiamasis vertinimas. Formuojamasis vertinimas (nuosekliai taikomas viso ugdymo proceso metu). Rašto darbas. Pabaigoje – teorinis egzaminas.

komentuoti biblinį literatūros kūrinio kontekstą.		
Studentai apmąstys tradicines aksiologines Vakarų kultūros nuostatas.	Probleminės interaktyvios teorinės paskaitos. Modulio šaltinių bei teorinės literatūros studijavimas. Seminarinės diskusijos.	Kaupiamasis vertinimas. Formuojamasis vertinimas (nuosekliai taikomas viso ugdymo proceso metu). Rašto darbas. Pabaigoje – teorinis egzaminas.
Studentai gebės argumentuotai komentuoti krikščioniškųjų Vakarų kultūros vertybių recepciją dabarties kultūroje.	Probleminės interaktyvios teorinės paskaitos. Seminarinės diskusijos.	Kaupiamasis vertinimas. Formuojamasis vertinimas (nuosekliai taikomas viso ugdymo proceso metu). Rašto darbas. Pabaigoje – teorinis egzaminas.
Studentai parengs probleminius rašto darbus, veiksmingai dalyvaus diskusijose.	Rašto darbo parengimas ir interaktyvi tezės prezentacija.	Kaupiamasis vertinimas. Formuojamasis vertinimas, rašto darbas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Biblijos (Senajo ir Naujojo Testamentų) genezė, kultūrinis ir religinis statusas bei reikšmingumas.	2	2					4	4	Teorinės literatūros studijavimas, nurodytų Biblijos ištraukų skaitymas.
2. Biblija kaip literatūra. Biblijos knygų įvairovė; struktūriniai ir semantiniai jos vienovės principai. Biblijos simbolių pasaulio ir naratyvo bruožai, semantikos ypatumai. Filologiniai Biblijos semantikos tyrinėjimai. Literatūriniai Biblijos šedevrai: <i>Psalmynas, Giesmių giesmė, Jobo knyga, Išminties knyga</i> ir kt.	6	2	4				12	10	Teorinės literatūros studijavimas, nurodytų Biblijos ištraukų skaitymas.
3. Kultūros ir literatūros dialogo su Biblija formos: biblinės pasaulėvokos tradicija Vakarų kultūroje, jos modernios modifikacijos, jos kvestionavimas ir ironiškas kontrapunktas.	2	2					4	4	Teorinės literatūros studijavimas.
4. Biblija – archetipinių įvaizdžių ir motyvų santalka, Vakarų kultūrinio / literatūrinio mąstymo gramatika. Bibliinių archetipų konsteliacijos Dantes Alighieri poemoje <i>Dieviškoji komedija</i> (1307–1321). <i>Prarasto rojaus</i> archetipas Williama Shakespeare'o tragedijoje <i>Karalius Lyras</i> (1608). Nuopuolio ir išganymo interpretacija Johno Miltono poemoje <i>Prarastas rojus</i> (1667), Johanno Wolfgango Goethe's tragedijoje <i>Faustas</i> (1808, 1832), tautinio romantizmo poezijoje (Adomas Mickevičius, Maironis ir kt.), Hermanno Hesses apysakoje <i>Demianas</i> (1919), Albert'o Camus romane <i>Krytis</i> (1956), Flannery O'Connor prozoje. <i>Egzistencinio pragaro</i> leitmotyvas XX a. moderniojo individualizmo literatūroje (Antano Škėmos apysaka <i>Izaokas</i> , 1961, ir kt.).	10		4				14	12	Teorinės literatūros studijavimas, literatūros kūrinių nurodytų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.

5. Jėzaus Kristaus paveikslas literatūroje. Simbolinė vaizduotė Selmos Lagerlöf <i>Kristaus legendose</i> (1904). Teodicėjos problemika: Didžiojo inkvizitoriaus legenda Fiodoro Dostojevskio filosofiniame romane <i>Broliai Karamazovai</i> (1880); Kristus kaip teisiamasis Michailo Bulgakovo (1891–1940) romane <i>Meistras ir Margarita</i> . Filosofinės Kristaus paveikslo implikacijos Oskaro Milašiaus misterijoje <i>Saulius iš Tarso</i> (1913). Egzistencialistinė Kristaus figūros traktuotė Vytauto Mačernio apsakyme „Aš atnešiau jums saulės patekėjimą“ (1939). Kristus kaip personažo aliuzija Williama Faulknerio romanuose <i>Rugpjūčio šviesa</i> (<i>Light in August</i> , 1932) ir <i>Sakmė</i> (<i>A Fable</i> , 1954), Francois Mauriaco romane <i>Avinėlis</i> (<i>L'agneau</i> , 1954).	8		4					12	12	Teorinės literatūros studijavimas, literatūros kūrinių nurodytų ištraukų skaitymas, analizavimas, pasirengimas interpretacinei diskusijai.
6. Biblija – literatūrinių žanrų enciklopedija. Proziniai ir poetiniai Biblijos žanrai (sąrašas, dialogas, pamokslų serijos, aforizmas, pasakojimas, dėkojimo psalmė, garbinimo himnas, rauda, meilės lyrika ir kt.). Žanras kaip meninio mąstymo modelis (Michail Bachtin), Biblijos žanriniai modeliai literatūroje. Bibliinių žanrų polifonija Vinco Krėvės apysakoje <i>Dangaus ir žemės sūnūs</i> (1949).	4							4	6	Teorinės literatūros studijavimas, literatūros kūrinių nurodytų ištraukų skaitymas, analizavimas.
7. Rašto darbo (apimtis – 10000 spaudos ženklų) rengimas, tezės pristatymas kolegų auditorijai, aptarimas.		2	4					6	18	Rašto darbo rengimas, argumentuotas jo tezės pristatymas, kolegų darbų skaitymas ir aptarimas.
8. Žinių sisteminimas rengiantis egzaminui, egzaminas raštu.		2						2	6	Atsakymas į atvirojo tipo klausimą.
Iš viso	32	10	16					58	72	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Dalyvavimas diskusijose, užduočių atlikimas	30 %	Semestro metu	Vertinamas savaitinių užduočių atlikimas ir dalyvavimas interaktyvių paskaitų bei seminarų diskusijose: 3 balai: puikus pasirengimas kiekvienam seminarui, suinteresuotas klausimų bei problemų formulavimas, argumentuoti pasisakymai; 2 balai: geras pasirengimas seminarams, tikslingi pasisakymai diskusijose; 1 balas: vidutinis pasirengimas seminarams, silpnoka pasisakymų argumentacija; 0 balų: praleidus daugiau nei 2 seminarus dėl nepateisinamos priežasties.
Rašto darbas (apimtis – 10000 spaudos ženklų).	40 %	Antroji semestro pusė	Vertinama pasirinkto literatūros kūrinio, turinčio bibliinių aspektų, analizė ir interpretacija: 4 balai: rašto darbas turi apmąstytą teorinę perspektyvą, rodo gebėjimą pagrįstai (remiantis korektiškos analizės duomenimis) interpretuoti literatūrinę Biblijos traktuotę, išvelgti probleminių literatūros ir Biblijos dialogo aspektų; nepriekaištinga mokslinio tyrimo kultūra; 3 balai: gebama korektiškai analizuoti bibliinius literatūros įvaidžius ir motyvus, aiškinti jų prasmę, pasitelkiant adekvačias

			<p>teorines koncepcijas; tinkamai elgiamasi su mokslinio tyrimo šaltiniais;</p> <p>2 balai: įsigilinta į biblinius literatūros kūrinio įvaizdžius bei motyvus, tačiau nepakankamai reflektuota teorinė darbo pozicija;</p> <p>1 balas: darbe matyti paviršutiniškas literatūros ir Biblijos sąsajų suvokimas ir vertinimas;</p> <p>0 balų: literatūros kūrinio bibliniai aspektai neanalizuoti ir / ar neinterpretuoti.</p>
Egzaminas: atsakymas į atvirojo tipo klausimą	30 %	Egzaminų sesijos metu	<p>Vertinamas samprotavimo apie Biblijos ir kultūros / literatūros dialogą pagrįstumas, gebėjimas aiškinti intertekstualias literatūros ir Biblijos sąsajas iš istorinės ir dabarties perspektyvų:</p> <p>3 balai: atsakymas rodo geras žinias, yra išsamus, aiškus, logiškas, struktūruotas;</p> <p>2 balai: atsakymas rodo vidutines žinias, stinga logikos ir / ar aiškumo;</p> <p>1 balas: atsakymas neišsamus, yra klaidų, žinios menkesnės už vidutines;</p> <p>0 balų: netenkinami minimalūs reikalavimai: į klausimą iš esmės neatsakyta.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
	2009	Šventasis Raštas: Senasis ir Naujasis Testamentas		Vilnius: Lietuvos vyskupų konferencija
Alter, Robert, Frank Kermode (ed.)	1999	The Literary Guide to the Bible		Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press
Averincevas, Sergejus	1989	NT apžvalga	Katalikų kalendorius žinynas	Kaunas - Vilnius
Frye, Northrop	1983	The Great Code: The Bible and Literature		New York: Harwest / HBJ
Frye, Northrop	1990	Words with Power		New York: Harwest / HBJ
Ricoeur, Paul	1980	Essays on Biblical Interpretation		Philadelphia: Fortress Press
Liptzin, Solomon	1985	Biblical Themes in World Literature		Hoboken, New Jersey
Auerbach, Erich	2003	Mimezis: Tikrovės vaizdavimas Vakarų pasaulio literatūroje		Vilnius: Baltos lankos, 7–83
Potkay, Adam	2006	The Bible and the Roots of Western Literature		http://www.learnoutloud.com/Audio-Books/Religion-and-Spirituality/Christianity/The-Bible-and-the-Roots-of-Western-Literature/3491
Čiočytė, Dalia	1999	Biblija lietuvių literatūroje		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
Čiočytė, Dalia	2012	„Santykio su religine tradicija galimybės“, Kn.: <i>Loreta Mačianskaitė (ed.), Antanas Škema ir slinkty lietuvių literatūroje</i>		Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 69–85
Čiočytė, Dalia	2013	Literatūros teologija: Teologiniai lietuvių literatūros		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2013

		aspektai		
Papildoma literatūra				
Rubšys, Antanas	1995–1996	Raktas į Senąjį Testamentą	t. 1–3	Vilnius: Katalikų pasaulis
Rubšys, Antanas	1997	Raktas į Naująjį testamentą	t. 1–2	Vilnius: Katalikų pasaulis
Gabel, John B., Charles B. Wheeler, Anthony D. York	2000	The Bible as Literature: An Introduction		New York: Oxford University Press
Schneidau, H. N.	1976	Sacred Discontent: The Bible and Western Tradition		Baton Rouge: Louisiana State University Press
Dyas, Dee and Esther Hughes	2004	The Bible in Western Culture		New York: Routledge
Earl Miner, Earl (ed.)	1977	Literary Uses of Typology: From the Late Middle Ages to the Present		Princeton, N. J.: Princeton University Press
Čiočytė, Dalia	2008	„Archetipinė gyvenimo – sapno metafora ir jos literatūrinės interpretacijos“	<i>Literatūra</i> 50 (1)	49–58
Čiočytė, Dalia	2009	“William Shakespeare’s Sonnets in Lithuania”, <i>In: Manfred Pfister and Jürgen Gutsch (ed.), William Shakespeare’s Sonnets</i>		Dozwil TG Schweiz: Edition Signathur, 439–447
Čiočytė, Dalia	2012	„Literary Interpretation of Society in the Period of Soviet Occupation“, <i>In.: Regina Rudaitytė (ed.), Literature in Society</i>		Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 248–259
Čiočytė, Dalia (sudarytoja) ir kt.	2018	Krikščionybė ir šiuolaikinė lietuvių literatūra		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

ATNAUJINTA: 2024-10-22